

የኒፎርም ያለበሱት አዋር

ኃይል

ምስክር

አቶ ታደሰ ሞገስ
ታላቁ የቴክኒክ ሰው

ሰባት ሺ ማይልስ ርቀት ላይ የሚገኝ ቦታ ደውሎ ከዚህ በፊት በቅጡ የማላውቃቸውን ሰው ሳነጋግር ችግር ይገጠመኝ ይሆን ብዬ ሰገኜአለሁ ። ለፋሲካ በዓል የተሰናዳው

ተበልቶና ተጠጥቶ ያልተጠናቀቀበት ወቅት ነው ። ዘመድ ለዘመዱ አክፋይ የሚያደርስበት ፣ በገበታ ዙሪያ ጥሩ ቀን የሚያሳልፍበት ጊዜ ። አጉል ሰዓት ላይ ደውሎ እንግዳዬን አውክ ይሆን የሚል ጥርጣሬ አእምሮዬ ውስጥ ነበር ። ይሁን እንጂ ባሕር ተሻግሮ የሄደውን ስልኬን ወዲያው ያነሱት ሰው አላሰፈሩኝም ። ማንነቴንና ለምን ጉዳይም እንደደወልኩ በአጭሩ እንደገለጥኩ ነው ለቃለ-መጠይቁ ፈቃደኛነታቸውን የለገሱኝ ።

አቶ ታደሰ ሞገስ ይባላሉ ። በቀድሞው አዋር ኃይል ውስጥ ከመለዩ ለባሹ ስራዊት ጎን፣ አንዳንዴም ከፊት ሆነው አውሮፕላኖች ሰማይ ላይ ወጥተው እንዲበሩ ብዙ ከደከሙት ሲቪል ሰራተኞች መሃከል አንዱ ናቸው። እኚህ ሰው ዛሬም “እጄን አልሰጠሁም” ብለው ያጫወቱኝ ለብዙዎች ትምህርት እንደሚሆን ነው የገባኝ።

አቶ ታደሰ አዋር ኃይል የተቀጠሩት እነ ጄኔራል አምሐ በተቀጠሩበት ዘመን በፈረንጆቹ አቆጣጠር በ1957 ዓመተ ምህረት ላይ ነው። አስራ ሁለት ሆነው ከአስመራ ለማሸን ሾፕ ተመልሰው ወደ ደብረ ዘይት ይመጣሉ። ያን ጊዜ አዋር ኃይልን ይረዱ የነበሩት ሲዊድኖች ለዚህ ስራ ብቁ መሆናቸውን ለማረጋገጥ ይፈትኗቸዋል ። ቀደም ብሎ

ልምዱ ስለነበራቸው ፈተናውን አልፈው በ185 ብር ደምወዝ ይቀጠራሉ። ከዚያ በኋላ አዩር ኃይልን ለሰላሳ ሰዓት ዓመታት ያህል አገልግለዋል።

ልብ በሉ። አቶ ታደሰ ከጎጃሜ አባትና ከወሎዬ እናት በፈረንጆቹ አቆጣጠር በ1937 አስመራ ውስጥ ይወለዱና ዘጠነኛ ክፍል እስኪደርሱ ድረስ እዚያው አስመራ ውስጥ ይቆያሉ። ከዚያም ሃያ ዓመት እንደሞላቸው አዩር ኃይል ተቀጥረው ደብረዘይት ይከትማሉ። አሁንም እዚያው ደብረዘይት ናቸው። አማርኛ፣ ትግሪኛና እንግሊዘኛ አቀላጥፈው ይናገራሉ። ከዚህ ታሪክ ምን ተረዳህ በሉ። ቋንቋና ክልል ለየቅል መሆኑን። አቶ ታደሰ ሰባት ዓመት እንደሞላቸው ዘመናዊ ትምህርት ቤት ገብተው የእንግሊዘኛ ቋንቋ ተምረዋል። አባታቸው ከጣሊያኖች ጋር ትሪፖሊ ዘምተው በሁለተኛው የዓለም ጦርነት ማብቂያ ላይ በእንግሊዘኛ ይማረኩና ምጽዋ አስር ቤት ሰንብተዋል።

አባታቸው ከእስር ተፈተው ባቡር ጣቢያ በሚሰሩበት ጊዜ ነው ተክተለው እየሄዱ አብረው በመዋል የእጅ ሙያ በልጅነት ዕድሜ መለማመድ የጀመሩት። አባታቸው ከአረፉም በኋላ እዚያው ባቡር ጣቢያ የተገኘውን እየሰሩ፣ ሲያመችም እየነገዱ ሳንቲም ወደቤታቸው ይዘው በመግባት እናታቸውን ይረዱ ነበር። ያን ጊዜ ሰባተኛ ክፍል ደርሰዋል።

አቶ ታደሰ ለሰላሳ ሰዓት ዓመታት አዩር ኃይልን ያገለገሉት በማሸን ሾፕ ውስጥ ነው። ለአውሮፕላን የሚውሉ መለውጫ ፓርቶችን በመስራትና በመጠገን። በመጨረሻም የሾፕ

ኃላፊ ሆነው ሰርተዋል። በዚህ የረዥም ዘመን አገልግሎት ጊዜያቸው የብዙ አውሮፕላኖችን ሕይወት ታድገዋል። ከጥቅም ውጪ ከሆኑት ላይም አገልግሎት ላይ ሊውሉ የሚችሉ ፓርቶችን እየነቀሉ ሌሎች ላይ በመግጠም የውጭ ምንዛሬን አድነዋል። ታዲያ ከራሺያኖቹ ጋር የነበረውን ግብግብ አሁንም አልዘነጉትም። ራሺያኖቹ አዳዲስ የአውሮፕላን ፓርቶች ብቻ ከሩሲያ እየመጡ እንዲገጠም ይፈልጉ ነበር። ሃገሪቱ ልትሸከመው የማትችሉው ዕዳ ነበር።

በሰማሊያ ጦርነት ወቅት ድሬደዋ አዩር ምድብ ሃንጋር ውስጥ እንደቆመ በላውንቸር የተመታውን ኤፍ 5 ኤ ለመጠገን የሄደው ቡድን አባል ሆነው በሰሩት ስራ ይኮራሉ። አውሮፕላኑ የደረሰበት ጉዳት ከፍተኛ ቢሆንም የጥገና ቡድኑ ሌት ተቀን በአደረገው ርብርብ ስራ ተመልሶ አዩር ላይ ውሎ ለግዳጅ ተሰማርቷል። ይኸው ከሞት የተረፈ አውሮፕላን ሁለት የሰማሌ ሚግ አውሮፕላኖችንም መትቶ ጥሏል። በሰሜኑ ጦርነት ጊዜም ተሰነይ ላይ ወድቆ ከነበረው አንቶኖቭ የማጓጓዣ አውሮፕላን ላይ ጠቃሚ የሆኑ አካሎችን ከሌሎች ጋር ተባብረው ፈትተው በማምጣት ጥቅም ላይ እንዲውል በማድረግ የሰሩት ስራ ያስደስታቸዋል። ሌላም በዚህ አጭር ጽሑፍ ውስጥ ማጠቃለል የማይቻሉ ብዙ ተመሳሳይ ስራዎችን አከናውነዋል።

አዩር ኃይል ለአቶ ታደሰ የቤተሰብ ያህል ነው። እሳቸው እንደሚሉት አዩር ኃይል አሳድጓቸዋል፣ አስተምሯቸዋል፣ ሰው አድርጓቸዋል። ታዲያ ያም ሆኖ ሲሺል

ሰራተኞች እንደ ታናሽ ወንድም ይታዩ እንደነበረ አስታውሰው ፣ ቅሬታም እንደነበራቸው አልሸሸጉኝም። ጊዜው በረከት የነበረበት ጊዜ ሆኖ ኑሮውን ተቋቋሙት እንጂ ደምዎዙም ያን ያህል እንዳልነበረም ነግረውኛል። ሰላሳና አርባ ዓመት ያገለገሉ ሰዎች ከ300 ብር በላይ እንዳላለፉ ያውቃሉ። እሳቸው 710 ደርሰዋል። በዚያን ዘመን የአንድ ኮሎኔል ደምወዝ መሆኑ ነው። ሲቪል ሰራተኞች የመኮንኖች ክብብን እንዲጠቀሙ ከተፈቀደ በኋላ ነገሮች መሻሻል አሳይተው እንደነበረም ያስታውሱሉ። ይህ ሁሉም ሆኖ ግን ከመለዮ ለባሽ አቻዎቻቸው ጋር ያሳለፉትን ደግ ቀን ምን ጊዜም አይረሱትም። በተለይ ሰለ ጄኔራል አምሐ ደስታ ያላቸው ፍቅር የተለየ ነው።

ገና አየር ኃይል እንደተቀጠሩ በሲዊድኖቹ መልካም ፈቃድ እናታቸውን ከአስመራ በአውሮፕላን ሄደው ያመጡት እኚህ ሰው እናታቸው ከዚህ ዓለም በሞት እሰከተለዩበት እሰከ አለፉት ሁለት ዓመታት ድርስ ከእናታቸው ጋር ነበር የሚኖሩት። ለዚህም ይሆናል ሚስት አግብተው የማያውቁት። በውጭ ሃገር የምትኖር አንድ ሴት ልጅ ግን አለቻቸው።

ዛሬ አቶ ታደሰ ሰማኒያ ዓመት ሊሞላቸው ጥቂት ይቀራቸዋል። ይህ በቁጥር ሲመነዘር ነው። በመንፈስና በአካል ጥንካሬ አንጻር ግን ገና አልተነኩም። “እኔ ገና እጄን አለሰጠሁም”፣ ነው ያሉኝ። አዲስ አበባ ድረስ እየሄዱ የግል ድርጅቶች ውስጥ በሙያቸው ሱፐርቫይዘር በመሆን ይሰራሉ። ያስተምራሉም ። እንደነገሩኝ ከሆነም

ለጡረታ ከሚከፈላቸው 600 ብር በጣም የተሻለና ጠቀም ያለ ገንዘብም ያገኛሉ። በኑሮአቸው ደስተኛ ናቸው። ወሬና ፖለቲካም ይጠላሉ ።

እንደ እርሳቸው ባለሙያ የነበሩ ነገር ግን አሁን በጡረታም ይሁን በሌላ ምክንያት ከአየር ኃይል ተግልለው ላሉ ምን የሚሉት አለ ብዬ ጠይቄያቸው ነበር። መልሳቸውም አልባሌ ቦታ እንዳይውሉ መምከር ነው። በተጨማሪም ለዕድሜና ለሁኔታዎች “እጅ አትስጡ” የሚል ምክር አክለዋል። በስደት ላይ ላለው አየር ኃይል ምን እንደሚሉም ለማወቅ ፈልጌ ነበር። “ስደት አትበለው። በእርግጥ ዛሬ ኑሮ እዛም ቢሆን ከበድ ሳይል አይቀርም”፣ አሉኝ። በ1988ዎቹ መጨረሻ ላይ ወንድማቸውን ለመጠየቅ አሜሪካ መጥተዋል። ሰነባብተው፣ መንጃ ፈቃድም አውጥተው ነበር የተመለሱት።

በረዥሙ የስልክ ጨዋታችን መሃከል መስመሩ ከሁለትም ሰስት ጊዜ ተቋርጦ ነበርና አቶ ታደሰ “አሁን ዓመት በዓል ነው። ነገም የአርበኞች ቀን ነው”፣ በማለት ጨዋታችንን ለመጨረስ በሌላ ጊዜ እንድደውልላቸው ጠቁመውኝ ነበር። ይሁን እንጂ ይህ አባባላቸው ያላሰብኩትን ጉዳይ ሰለቀሰቀሰ ጥያቄዬን እንዲህ በማለት ወዲያው አስከተልኩ።

“የአርበኞች ቀን መሆኑን ዘንግቼዋለሁ። እርሶ በዓሉን ያከብራሉ?”፣ አልኳቸው።

“እንዴታ ! በእነሱ መስዋትነት አይደል ይቺ ሃገር የቆየችው” ፣ አሉኝ ።

ከዚህ በላይ ልወተውታቸው አልፈለኩም ።
ቀደም ብዬ እንደጠቀስኩት ግን በመጠኑም
ቢሆን የበዓል ድባቡን አደፈርስባቸው ይሆን
የሚል ስጋቴ ከዕውነታው ብዙም አልራቀ ።

=====///
=====